

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ІННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

Затверджено
Протокол засідання
вченої ради
університету
№6 від 27. 03. 2014 р.

ІНОЗЕМНА МОВА

Методичні рекомендації до державного екзамену

атестації здобувачів вищої освіти

галузь знань __ 0304 «Право» _____

напрямок підготовки __ 6.030401 «Правознавство» _____

Черкаси 2015

УДК811.1:34(075.8)
ББК 81.2И-91
Г95

Рецензенти:

к.філол.н., доц. Л. П. Дегтярьова;

к.п.н., доц. І. В. Некоз.

Іноземна мова: Методичні рекомендації до державного екзамену
атестації здобувачів вищої освіти / Уклад.: В. В. Гур'єва, Л. В. Рибалка.
– Черкаси, 2015 . – 29 с.

УДК811.1:34(075.8)
ББК 81.2И-91

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
(протокол №6 від 27 березня 2014 року)*

ВСТУП

Студенти, які проходять державну атестацію з іноземних мов, повинні

знати:

- лексичний матеріал в межах визначених програмою;
- активний граматичний мінімум для вираження власних думок та пасивний граматичний мінімум, потрібний для сприймання і розуміння мовлення та автентичних джерел;
- як фонетично правильно оформити мовлення.

уміти:

- опрацювати професійно орієнтовані іншомовні друковані джерела.
- застосовувати лексико-граматичний мінімум у певній галузі, під час усних ділових контактів, із використанням прийомів і методів усного спілкування і відповідних комунікативних методів, проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру, що має за мету досягнення порозуміння.

проводити обмін інформацією у процесі повсякденних і ділових контактів (ділових зустрічей, нарад тощо) з метою отримання інформації, необхідної для вирішення певних завдань професійної діяльності.

- на основі лексико-граматичного мінімуму, користуючись професійно орієнтованими іншомовними джерелами, за допомогою відповідних методів здійснювати ознайомлювальне, пошукове та вивчаюче читання.
- користуючись лексико-граматичним мінімумом та професійно орієнтованими іншомовними (друкованими та електронними) джерелами, за допомогою відповідних методів проводити аналітичне опрацювання іншомовних джерел з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності.
- під час усного та письмового спілкування за допомогою відповідних методів

застосовувати компоненти соціолінгвістичної компетенції для досягнення взаємного порозуміння.

Форма проведення екзамену. Зміст і структура екзаменаційних білетів

Для перевірки теоретичної і практичної підготовки студентів державний екзамен проводиться за білетами, складеними у повній відповідності до навчальної програми і цієї програми методом комплексного тестування.

Екзаменаційні білети складаються з трьох завдань:

1. Прочитати, письмово перекласти автентичний текст зі спеціальності (на переклад відводиться 30 хв.).

Перевірка уміння читати з повним і точним розумінням змісту автентичного професійно орієнтованого тексту. Обсяг тексту - 800 др. зн., швидкість читання - 350 - 400 др. зн. на хв.. Контроль розуміння здійснюється через письмовий навчальний переклад. Час на читання та письмовий переклад (з використанням словника) - 30 хв.

2. Прочитати текст, скласти анотацію до наукового тексту зі спеціальності (на підготовку відводиться 25 хв.).

Анотація наукового тексту – це скорочений виклад змісту первинного документа з основними фактичними відомостями і висновками. Вона має повну змістову й частково формальну залежність від первинного документа. Анотацію наукового тексту розглядають як інтегральну модель документа, семантичні особливості якого подаються в максимально ущільненому вигляді без інтерпретації чи критичних зауважень. Анотація наукового тексту подає основні відомості й висновки, потрібні для початкового ознайомлення з документом.

Розуміння змісту тексту перевіряється через передачу текстової інформації рідною чи іноземною мовою у вигляді анотації. Обсяг тексту - 2500 др. зн. Час на читання та обдумування анотації - 25 хв., швидкість читання - 500 - 550 др. зн.

3. Розповісти усну тему (без підготовки).

Перевірка уміння а) робити усне повідомлення обсягом 15-20 речень по вивченому мовленнєвому матеріалу, пов'язаному зі спеціальністю студента; б) дати відповідь на запитання, що базуються на вивченому матеріалі (3-4 запитання). Середній темп мовлення - до 100 слів за хвилину.

Методичні рекомендації

до письмового перекладу наукового тексту

Головною рисою мови науки і техніки є точний і чіткий виклад матеріалу при майже повній відсутності емоційних елементів, у ній практично виключена можливість довільного тлумачення сутності питання. Тому основними вимогами, яким повинен відповідати хороший науково-технічний переклад є:

- **точність** – усі положення, що тлумачаться в оригіналі повинні бути викладені в перекладі;
- **стилість** – усі положення повинні бути викладені лаконічно і стисло;
- **ясність** – стилість і лаконічність мови перекладу не повинні заважати лексичному викладу і його розумінню;
- **літературність** – текст перекладу повинен задовольняти загальноприйняті норми літературної мови без використання синтаксичних конструкцій мови оригіналу.

Переклад заголовка повинен бути близьким до оригіналу.

Усі скорочення, що зустрічаються у тексті оригіналу необхідно розшифрувати відповідно до загальноновживаних норм та спеціальних скорочень. Скорочення, що не піддаються розшифруванню, залишаються мовою оригіналу.

У тексті перекладу залишаються у написанні оригіналу:

- слова і речення не на мові оригіналу;
- скорочені назви марок виробів чи приладів;
- назви іноземних друкованих видань.

У тексті перекладу перекладаються:

- назви відділів, установ та організацій;
- назви посад, учених ступенів, звань, титулів;
- власні імена і назви відповідно до усталеної практики.

У тексті перекладу транскрибуються:

- іншомовні прізвища, власні імена і назви з урахуванням традиційного правопису відомих прізвищ;
- артиклі та прийменники в іншомовних прізвищах;

- назви іноземних фірм, компаній тощо;
- сполучники та прийменники в назвах фірм;
- фірмові назви машин, матеріалів тощо.

У тексті перекладу замінюються українськими еквівалентами:

- наукові та технічні терміни;
- географічні назви.

У тексті перекладу зберігається національна своєрідність специфічних слів та виразів, пов'язаних з особливостями побуту та суспільного життя, історією, географічними та кліматичними умовами.

Приклади текстів для письмового перекладу:

Варіант 1

In a criminal trial, a jury examines the evidence to decide whether, "beyond a reasonable doubt," the defendant committed the crime in question. A trial is the government's opportunity to argue its case, in the hope of obtaining a "guilty" verdict and a conviction of the defendant. A trial also represents the defense's chance to refute the government's evidence, and to offer its own in some cases. After both sides have presented their arguments, the jury considers as a group whether to find the defendant guilty or not guilty of the crime(s) charged.

(Although a trial is the most high-profile phase of the criminal justice process, the vast majority of criminal cases are resolved well before trial -- through guilty or no contest pleas, plea bargains, or dismissal of charges.)

A complete criminal trial typically consists of six main phases:

- Choosing a Jury
- Opening Statements
- Witness Testimony and Cross-Examination
- Closing Arguments
- Jury Instruction
- Jury Deliberation and Verdict

Варіант 2

Choosing a Jury

Except for rare cases that are heard only by a judge, one of the first steps in any criminal trial is selection of a jury. During jury selection, the judge (and usually the plaintiff and the defendant through their respective attorneys) will question a pool of potential jurors generally and as to matters pertaining to the particular case -- including personal ideological predispositions or life experiences that may pertain to the case. The judge can excuse potential jurors at this stage, based on their responses to questioning.

Also at this stage, both the defense and the prosecution may exclude a certain number of jurors, through use of "peremptory challenges" and challenges "for cause." A peremptory challenge can be used to exclude a juror for any non-discriminatory reason, and a challenge for cause can be used to exclude a juror who has shown that he or she cannot be truly objective in deciding the case:

After Juror "A" answers "yes" when asked whether she feels that "street" drugs should be legalized, the prosecution can most likely exclude her for cause from the pool of jurors in a drug possession case, as she has indicated a bias against drug laws.

The defense can use a peremptory challenge to exclude Juror "B" from the jury pool in a case where a police officer was an assault victim, after it is learned that the juror has two brothers who are police officers. Even if Juror "B" adamantly states that she can remain objective in her assessment of the case, the defense may excuse her without declaring any grounds for doing so.

Вариант 3

Opening Statements

Once a jury is selected, the first "dialogue" at trial comes in the form of two opening statements -- one from the prosecutor on behalf of the government, and the other from the defense. No witnesses testify at this stage, and no physical evidence is ordinarily utilized.

Because the government has the "burden of proof" as to the defendant's guilt, the prosecutor's opening statement is given first and is often more detailed than that of the defense. In some cases, the defense may wait until the conclusion of the government's main case before making its opening statement. Regardless of when opening statements are made, during those statements:

The prosecutor presents the facts of the case, from the government's perspective, and walks the jury through what the government will try to prove -- what the defendant did, how, and why.

The defense gives the jury its own interpretation of the facts, and sets the stage for rebutting key government evidence and presenting any legal defenses to the crime(s) charged.

Методичні рекомендації до анотування наукового тексту

У практиці одержання професійної інформації шляхом читання більшого за об'ємом текстового матеріалу часто використовують різні форми його узагальнення. Головною з таких форм вважають анотування. Під **анотуванням** розуміють стислу характеристику матеріалу, що має чисто інформаційне значення. Наводимо деякі рекомендації щодо послідовності дій при складанні анотації. Роботу по складанню анотації починайте з логіко-змістового аналізу тексту.

Логіко-змістовий аналіз тексту

1. Після прочитання та перекладу іншомовного тексту розділіть його на абзаци і позначте кожен порядковим номером.
2. При роботі над абзацами виділіть головну думку кожного.
3. Згрупуйте і об'єднайте абзаци схожі за змістом одним формулюванням
4. Визначте абзаци, що розкривають зміст теми.
5. Знайдіть абзац, в якому виражена головна ідея тексту. Сформулюйте головну ідею.
6. Визначте абзац, в якому автор робить головні висновки.
7. Сформулюйте власне ставлення до прочитаного.
8. Складіть анотацію за схемою.

Алгоритми анотування прочитаного

Найбільш уживані вислови для анотування тексту наукового характеру англійською мовою:

а) вступні вирази:

1. Ця стаття присвячена ... This article centres about (deals with, devotes considerable attention to, is oriented forward to) ...
2. Мені хотілося б підкреслити, що ... I would like to emphasize that ...
3. Немає необхідності перераховувати всі ... There is no need to enumerate all ...
4. Я вважаю за потрібне підкреслити, що ... I find it necessary to emphasize that ...

5. У цьому зв'язку особливу увагу слід приділити ... In this connection particular importance should be attached to ...
6. З урахуванням згаданої вище проблеми ... With regard to the problem mentioned .
7. Цей приклад чітко демонструє ... This example clearly shows ...
8. Викладені вище принципи повністю відповідають ... The principles stated above fully correspond to ...
9. Ці спостереження мають важливе значення в ... These observations are of great significance in ...
10. Отже, я можу зробити висновок ... Thus I dare to conclude ...
11. Нарешті мені хотілося б сказати, що ... Lastly I'd like to say that ...
12. Очевидно, важливо зробити висновок ... It may be important to conclude

б) зв'язувальні та узагальнюючі фрази:

1. Взагалі ... In general ...
2. Що стосується ... With regard to (as to) ...
3. Це доводить, що .... It proves that ...
4. Немає необхідності говорити.... Needless to say ...
5. Певною мірою ... To some extent ...
6. Більше того ... What is more ...
7. Наскільки це стосується даної проблеми ... As far as this problem is concerned ...
8. З точки зору ... From the point of view of ...
9. Я вважаю, що ... I consider that ...
10. Слід підкреслити ... It must be stressed ...
11. Стосовно цієї проблеми ... Touching upon this problem ...
12. Що стосується цього питання ... As to this question ...
13. Щоб отримати найбільш глибоке уявлення про ... To gain a deeper insight into
14. Ось чому необхідно ... That is why it is imperative to ...
15. Важливо відмітити, що ... It is of importance to note ...
16. По-перше (по-друге, по-третє)... First (secondly, thirdly) ...
17. Нарешті ... Finally ...

18. Хочу зробити висновок ... I dare to conclude ...
19. Перш за все ... Above all ...
20. Так (таким чином) ... Thus (therefore) ...
21. Крім того (до того ж) ... Furthermore ...
22. Тому ... Therefore ...
23. Більш того ... Moreover (over and above) ...
24. Проте ... However ...
25. Хоча ... Though ...
26. Суттєво ... Essentially ...
27. Тим не менш ... Nevertheless ...
28. Порівняно з ... Compared with ...
29. Звідси ... Hence ...
30. Враховуючи це .. On this account ....
31. Ось чому ... That is why ...
32. В цілому ... On the whole ...

Article Rendering

1. I was supposed to analyze the following article
 read fragment
 render passage
 translate piece of news

2. The article is headlined “...”
 piece of news
 fragment
 piece of news
 The title of the article is “...”
 The headline of the passage

3. It was published in a daily newspaper
 weekly magazine
 monthly journal
 quarterly supplement
 annual
 evening
 Sunday

4. The author of the article is John Smith
 editorial not pointed out

The article is written by the special correspondent
 editorial editor
 editor-in-chief

5. The article is about ...
 passage is connected with
 editorial deals with
 abstract refers to
 describes
 touches upon
 dwells on
 points out that
 discusses
 comments on
 reviews
 stresses
 emphasizes
 tackles the problem of
 draws the reader's attention to

6. The author	starts with notes that writes that/ about states that stresses (that) mentions (that) classifies enumerates says that talks about discusses (that) concludes that ends with	
7. It should be	noted stressed pointed out emphasized mentioned	that ...

8. The key | problem | of the article is ...
 | question |

The main idea of the article is ...

9. I think that ...

I feel that ...

I believe that ...

To my mind ... / In my opinion ...

It is worth reading, because ...

Thus ...

I'd like to say that...

To sum up ... \ Finally... \ In the conclusion ...

The problem is of great interest ...

The problem is important \ topical because ...

To tell the truth ... \ Frankly speaking ...

If I am not mistaken ...

Приклади статей для аотування:

Варіант 1

12 seriously hurt in attack on northeast Nigeria school

By Aminu Abubakar, CNN

May 8, 2015

Kano, Nigeria (CNN) A gunman wearing a suicide bomb vest attacked a school in northeast Nigeria's Yobe state Friday morning, leaving 12 people seriously injured and the attacker dead, according to a police source and students who witnessed the attack.

The man opened fire on students as they underwent security checks outside the College of Administrative and Business Studies (CABS) in Potiskum at 8:10 a.m. local time, and rushed into the school firing sporadic shots while being chased by students and residents, a witness said.

"We have evacuated 12 people with serious gunshot wounds to hospital from the scene of the shooting attack," a police officer said on condition of anonymity because he was not authorized to speak about the incident. A paramedic at the Potiskum General Hospital said the hospital received 12 people with serious injuries.

"The gunman died after he set off his suicide explosives as he was being chased inside the school, but no one was hurt," the officer said.

Two accomplices fled the scene, and the Nigeria Police Force said on Twitter that they "have now been arrested at different locations after coordinated pursuit."

Police said an AK-47 rifle and ammunition were recovered from the suspects.

The police official said the radical Islamist group Boko Haram is the primary suspect, having carried out similar attacks -- with much deadlier results -- on schools in Yobe state in the past two years:

In July 2013, attacks on student dormitories in Government Secondary School Mamudo left 41 students and a teacher dead.

In September 2013, at least 40 students were killed in a nocturnal gun and bomb attacks for which Boko Haram claimed responsibility -- on student hostels at a government agriculture college in Gujba.

student hostels in Federal Government College, in the town of Buni Yadi in Yobe state.

In November 2014, at least 58 students were killed and 117 injured w
ground inside Government
Comprehensive Secondary School just next door to CABS.

Adamu Ahmad, a student at CABS, said the gunman in Friday's attack ran into the school firing at his pursuers "without hitting any" of them.

ammunition he detonated the explosives concealed under his kaftan, killing himself. But no one from the crowd was affected because they were some distance away," said Ahmad, whose account was corroborated by other witnesses.

"We had just started a class when we heard gunshots coming from the direction of the gates and we instantly realized we were under attack, which made us to rush out of the class," said another student, Tijjani Musa.

saw a man in a kaftan being pursued by a crowd across the open field who kept turning and firing shots at the crowd and then suddenly he exploded with a deafening sound."

Вариант 2

S. Korea lawmaker: North Korea leader executes about 15 officials in 2015

By Don Melvin and KJ Kwon, CNN

April 30, 2015

*Seoul (CNN)*North Korean leader Kim Jong Un is continuing to rule with an iron fist, having ordered the execution of about 15 senior officials so far this year, according to an assessment by South Korean intelligence agents, a lawmaker who attended a closed briefing said.

Shin Kyung-min, a lawmaker with the New Politics Alliance for Democracy, told a handful of reporters that he had been given the information by the South Korean National Intelligence Service.

CNN cannot independently confirm the executions. The nature of the intelligence supporting the National Intelligence Service allegations was also not immediately clear. North Korea is one of the most closed societies in the world.

According to Shin, intelligence officials say Kim is ruling in an impromptu manner and does not countenance excuses or any views at variance with his own.

He considers those a challenge to his authority, the intelligence officials said, according to Shin.

For example, a senior official with Ministry of Forestry was executed for expressing dissatisfaction with the country's forestry program, the lawmaker said.

The vice chairman of the State Planning Commission was executed because he objected to changing the design of a science and technology hall from a rounded shape to one resembling a flower, the intelligence officials said, according to the lawmaker.

And in March, according to the South Korean lawmaker, Kim executed on charges of espionage four members of the Unhasu Orchestra, including the general director, because of a scandal, Shin said.

Kim became North Korea's Supreme Commander in December 2011 following the death of his father, Kim Jong II. According to the National Intelligence Service, he is reported to have executed 17 senior officials in 2012, 10 in 2013 and 41 in 2014.

The National Intelligence Service says there is a strong possibility that Kim will visit Russia, but given his nature, there is no way to be sure until the last minute.

Вариант 3

What's going on in Ukraine?

By Laura Smith-Spark, CNN

February 5, 2015

A serious worsening of the conflict in eastern Ukraine, which started last spring, has thrust the Eastern European nation back in the international spotlight. How bad has the situation flared up? There has been a "grave escalation" of fighting, and the situation is "dire," in the words of a senior U.S. State Department official.

The United Nations has warned of a growing number of civilian deaths as Ukrainian forces battle pro-Russian separatists for control in the Donetsk and Luhansk regions.

What's the situation today?

Over the past few weeks, fighting has intensified in eastern Ukraine, particularly in the Donetsk region. The United Nations says the number of civilian casualties is climbing. Ukraine's government and the West accuse Russia of backing the separatist forces fighting Ukraine's military with arms, personnel

Why does it matter?

Claims by the West that Russia is backing the separatists have plunged East-West relations to their lowest point since the end of the Cold War. Russia has shown little sign of willingness to change its stance despite the economic damage it's suffering as a result of Western sanctions.

How did we get here?

The unrest began in late 2013, leading up to the Ukrainian Parliament's ouster last February of pro-Moscow President Viktor Yanukovich. Russia annexed Ukraine's Crimean Peninsula a few weeks later, with fighting breaking out in April in two Ukrainian regions bordering Russia -- Donetsk and Luhansk. Separatist leaders there declared independence from Ukraine and sided with Russia. Despite efforts to forge a peace deal in September, there's been an uptick in violence in recent weeks. Many people in eastern Ukraine speak Russian and look to Moscow, not Kiev, for direction.

What does Russia say?

Moscow denies interfering in the conflict in eastern Ukraine. It has acknowledged that there are some Russian soldiers there but says they are volunteers. President Vladimir Putin has accused NATO of trying to expand its presence toward Russia. Moscow also accuses Ukraine of causing civilian casualties through its military campaign against the separatists.

What might happen next?

A new diplomatic push is under way, with French President Francois Hollande and German Chancellor Angela Merkel promoting a joint proposal for new peace negotiations. They are due to meet with Ukrainian President Petro Poroshenko and Putin. Meanwhile, NATO is beefing up its rapid response capacity and is considering establishing new command and control units in its eastern member states, near Russia's western border. This might provoke Russia -- which is concerned about what it sees as NATO expansion toward its border -- to take an even tougher stance.

What happened to the last peace plan?

Representatives of Ukraine, Russia and the separatists in the Donetsk and Luhansk regions signed a peace agreement in Minsk, Belarus, in September. It envisaged a ceasefire and the creation of a buffer zone between the warring sides, as well as constitutional changes. However, it quickly crumbled amid continued fighting.

What other steps has the West taken?

The European Union and United States have imposed a series of financial sanctions against Russian interests and those of separatist leaders in Ukraine. European leaders have said they'll add new names to the list. Russia has also suffered diplomatic isolation.

Приклад анотування статті
(Rendering of the article)
(Example)

Read the example of rendering of an abstract and provide your own:

The title of the abstract is “Formation of a mortgage in the agricultural sector of the Ukrainian economy”.

The author of the abstract is Mr Zahursky.

It was published in an Journal “ ” in 20...

The abstract is devoted to the problems of obtaining a mortgage in the agricultural sector of the Ukrainian economy.

It’s been pointed out here that the transformation of the land relationships in Ukraine has been followed by numerous violations of the present laws, slow development and adoption of laws necessary for mortgage development and obvious sabotage of the execution of the decisions of legislative and executive powers.

According to the Land code of Ukraine, a mortgage is the plot owned by a resident or an entity, or it is a share in the right for common property ownership of a plot of land. It means, that the issue of property as an object of mortgage has been solved.

But before the Land Code, the Moratorium enactment for purchase, and sale, of plots of land was enacted. It arose out of the necessity of developing laws which would forbid shady exchanges of the land resources and protect, both socially and economically, the rural population. However, there were some other aspects of the Moratorium which were neither useful nor well-intentioned.

The author has attempted to analyse some negative outcomes in terms of the formation of the land market and its relationship to the representatives of the local authorities.

Firstly, the aging and dying off of the elderly rural population who are the shareholders is taking place.

Secondly, the existence of favourable conditions for black market, shady exchanges of land resources on the basis of fictitious agreements.

Thirdly, the absence of genuine land market inhibits the motivation of the populace to protect their property rights.

In conclusion, the author emphasizes that many scholars believe that the rent of land has to become a priority in the formation of an agricultural land market.

Методичні рекомендації

до усної теми.

Усну тему студент готує у вигляді монологу-розповіді відповідно до переліку теоретичних питань. Монолог-розповідь є динамічним типом монологічного висловлювання, в якому йдеться про об'єктивні факти з життя суспільства в цілому. Складаючи тему, необхідно пам'ятати, що монологічному мовленню властиві такі риси:

1. Однонаправленість. Монологічне мовлення не розраховане на відповідну реакцію у вигляді мовлення уголос.
2. Зв'язність, яка відрізняє монологічне мовлення від випадкового набору речень і розглядається у двох аспектах — психологічному та мовному.

У першому випадку йдеться про зв'язність думки, що виражається в композиційно-смісловій єдності тексту як продукту говоріння, у другому — про зв'язність мовлення, яка передбачає володіння мовними засобами міжфразового зв'язку.

3. Тематичність як співвіднесеність висловлювання з будь-якою досить загальною темою. Монологічне висловлювання має певну комунікативно смислову організацію. Перш за все, в ньому чітко виступає наявність певної теми, яка, у свою чергу, розпадається на ряд підтем або мікротем.
4. Контекстуальність, яку, однак, не слід протиставляти ситуативності властивій рисі діалогічного мовлення.
5. Відносно безперервний спосіб мовлення. Монологічне висловлювання триває протягом певного часу, не перериваючись, завдяки чому досягається завершеність думки.
6. Послідовність і логічність. Ці якості монологічного мовлення реалізуються в розвитку ідеї основної фрази шляхом уточнення думки, доповнення до неї, пояснення, обґрунтування тощо.

Матеріали програми державного екзамену з іноземних мов розподілено за програмовими розділами (змістовими модулями) з англійської, німецької та французької мов, що вказані в переліку питань та завдань.

На державний екзамен з іноземних мов виносяться такі питання:

Англійська мова

Теоретичні питання

Змістовий модуль I. Political Systems.

1. Political System of Ukraine.
2. Political System of the USA.
3. Political System of the UK.

Змістовий модуль II. Constitutions.

1. Ukrainian Constitution.
2. Constitution of the USA.
3. UK Constitution.

Змістовий модуль III. Judiciary.

1. The Judicial System in Great Britain.
2. The Judicial System in Ukraine.
3. The U.S. Court Systems.

Змістовий модуль IV. Electoral Systems.

1. Elections in Ukraine.
2. British Electoral System.
3. Elections in the USA.

Приклади усних тем:

The Judicial System in Great Britain

Today the UK has three distinct systems of law; English law, Northern Ireland law and Scots law. A new Supreme Court of the United Kingdom came into being in October 2009 to replace the Appellate Committee of the House of Lords.

Both English law, which applies in England and Wales, and Northern Ireland law are based on common-law principles.

The Court System in Great Britain is divided between civil and criminal cases. The courts of England and Wales are headed by the Senior Courts of England and Wales, consisting of the Court of Appeal, the High Court of Justice. (for civil cases) and the Crown Court (for criminal cases). The Supreme Court is the highest court in the land for both criminal and civil appeal cases in England, Wales, and Northern Ireland and the highest court of appeal for civil cases under Scots law.

Scots law applies in Scotland, a hybrid system based on both common-law and civil-law principles. The chief courts are the Court of Session – for civil cases, and the High Court of Justiciary – for criminal cases.

Civil cases at first instance are heard in the County Courts (for minor claims), which are based at over 200 locations. The High Court, which is in London and is divided into three divisions: Queen's Bench, Family and Chancery hears most higher-value cases. In the County and High Courts, each case is heard by a single judge.

Minor offences, such as speeding, are heard by Magistrates' Courts. There are about 700 Magistrates' Courts in the country and about 28000 unpaid magistrates or justices of the Peace. Many towns in England and Wales have their own Magistrates' Court, where cases are heard by three magistrates. Magistrates do not need any legal qualifications, and they are advised by a Clerk, who is a qualified lawyer. Magistrates do not state reasons for their decisions.

Crown Courts or High Courts deal with serious criminal cases. They are presided over by judges but the verdict is reached by the jury which consists of 12 men and women from the local community.

British Electoral System

The British Parliament consists of the House of Lords and the House of Commons and the Queen as its head. The House of Commons consists of Members of Parliament (MPs) which represent an area (constituency) in England, Scotland, Wales or Northern Ireland.

MPs are elected either at a general election, or at a by-election following the death or retirement of an MP. Parliamentary elections must be held every five years. The minimum voting age is 18, and the voting is taken by secret ballot. Britain is divided into 651 parliamentary constituencies.

Each constituency is a geographical area. The voters who live in the area select one person to serve as a member of the House of Commons. The simple majority system of voting is used in parliamentary elections. The election campaign lasts about three weeks. The British parliamentary system depends on political parties. The political parties choose candidates in elections. The party which wins the majority of seats forms the Government. Its leader usually becomes Prime Minister. The following people may vote: all British citizens over the age of 18; citizens of other Commonwealth countries and the Irish Republic who are residents in Britain.

The US Government

The United States of America is the fourth largest country in the world after Russia, China and Canada. The government of the United States of America represents, serves, and protects the American people home and in foreign countries. It operates on three levels: national, state and local. The USA is federal republic which consists of 50 states.

The Constitution of the USA is the central instrument of American government and the supreme law of the land. It guarantees individual freedoms to all and sets the basic form of government. The government of the USA is composed of three branches: legislative, executive and judicial.

The highest organ of legislative authority in the country is Congress. It makes laws. Congress consists of the Senate and the House of Representatives. There are 100 senators in the Senate. The House of Representatives consists of 435 members. Each house of Congress has the power to support or reject a bill offered by the other. When

they both pass a bill on which they agreed it is sent to the president for his signature. Only after that a bill becomes a law. The Senators are elected by popular vote to a six-year term and the House of Representatives are elected to a two-year term. Each state of the 50 states of the USA has two senators. The House of Representatives has more members from more populated states.

The President of the USA is the Head of State and of the executive department. He is also the commander-in-chief of the armed forces (of the Army and Navy of the USA). The President of the USA is elected to a 4-year term of office. He cannot be elected for more than two terms. At present the USA is headed by the 44th president of the USA, Barack Obama, the leader of the Democratic Party. The next presidential election will be held in 2016.

The judicial branch is represented by the Supreme Court which interprets laws if any question arises. The United States court system is actually many court systems: a federal system and 50 state systems.

Each state in the USA has its own legislative and executive bodies of power. The elected governor is the head of each state. Today the United States has two major political parties: the Democratic Party and the Republican Party.

Практичні завдання

1. Read and translate the fragment of the text on your speciality.
2. Make the summary (give the annotation) of the fragment of the article.

Німецька мова

Теоретичні питання

Змістовий модуль I. Moderne Gesetzgebung.

1. Deutschland.
2. Staatslicher Aufbau.
3. Verfassung.
4. Verfassungorgane.
5. Die Rolle Deutschlands in der Weltpolitik.
6. Europa.
7. Europäische Union.

Змістовий модуль II. Verwaltungsgehörden und Kriminalität.

1. Jugend und Kriminalität.
2. Organisierte Kriminalität.
3. Polizei der Länder.
4. Interpol.
5. Mein Jurastudium.

Практичні завдання

1. Übersetzen Sie den Text über Ihr Fach schriftlich.
2. Geben Sie kurz den Inhalt des Zeitungsartikels wieder.

Французька мова

Змістовий модуль I. La source de droit.

1. Le système de droit général.
2. Le système de droit continental.
3. La repartition des mandats entre les branches du pouvoir.

Змістовий модуль II. Les institutions judiciaires en France.

1. L'histoire de droit en France.
2. Les libertés et les devoirs de citoyens français.
3. Le pouvoir judiciaire en France.
4. Le système des juridictions.
5. Les tribunaux différents en Ukraine et en France. Les tribunaux des assistants.

Змістовий модуль III. Le barreau. L'appellation.

1. Les rangs professionnels.
2. L'introduction dans la profession.

Змістовий модуль IV. Les branches du droit.

1. Le droit pénal.
2. Le droit administrative.
3. Le droit social.

Змістовий модуль V. Les branches du droit(suite).

1. Le droit du contract.
2. Les accords et les conventions.
3. Le droit commerciaux.

Практичні завдання

1. Lisez et traduisez par écrit le texte suivant, s'il vous plait.
2. Lisez ce texte et faites une annotation d'après le sujet.

Список рекомендованої літератури

З англійської мови:

1. Борисенко Л.І. Англійська мова в міжнародних документах і дипломатичній кореспонденції. – Київ “Логос”; 1999- 342 с.
2. Борщовецька В.Д. Англійська мова: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 154 с.
3. Гончар О.В., Лисицька О.П., Мошинська О.Ю., Сімонок В.П., Частник О.С. English for Law Students. - Харків : Право , 2011 . - 416 С
4. Гур'єва В. В. English for Law Students (англійська мова для студентів-юристів): Навчальний посібник для студентів у-тів. – Вид. від. ЧНУ ім.Б. Хмельницького, 2009. – 112с.
5. Зернецький П.В. Англійська мова для правників:[Навч.посібник]/ П.В.Зернецький, М.В.Орлов. – К.: Вид.дім «КМ Академія», 2003. – 182 с.
6. Зернецький П.В. Берт С.С., Вересоцький М.А. Business English for Law Students/ - К.: Вид.дім «КМ Академія», 2005. – 246 с.
7. Карабан В.І. Українсько-англійський юридичний словник. -Вінниця, Нова книга, 2003.-976 с.
8. Комаровская С.Д. Justice and the Law in Britain: учебник английского языка для юристов. – 5-е изд. – М.: «Книжный дом «Университет», 2002. – 352 с.
9. Крупнов В.Н. Русско-английский словарь активной деловой лексики. - М. «Дело» 1997.
10. Ліпко .П.І. Англійська мова для юристів, - Вінниця. Нова книга, 2004. – 208 с.
11. Мисик Л.В, Арцишевська Л.Р. Англійська мова. Комунікативний аспект. – К.: Атіка, 2000.- 368 с.
12. Мисик Л.В. Англійська мова для студентів юридичних факультетів. “Частина I, II.- К.: Видавничі Дім Ін Юре”, 1999.-452с.
13. Посібник з англійської мови для студентів-юристів /В. П. Сімонок, Т. І. Костюченко, Т. В. Олійник, Т. М. Фоменко, Л. О. Шишкіна ; За заг. ред. проф. В. П. Сімонок. – Х.:Право, 2005. – 264 с.
14. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П., Ліпко І.П. Преклад англомовної юридичної літератури. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 656 с.
15. Яценко С.С., Купрієвич О.А. Англійська мова в кримінальному праві: Навчальний посібник для студентів юристів. – Київ.: “Школа”; 2004.-367 с.
16. Martin E.A. A Dictionary of Law. – Oxford University Press, 2003
17. Metcalfe G.E., Astle C. Correct English. - Great Britain, Cot and Wyman Ltd., 2002
18. Practical English Grammar. – Collier Macmillan International, Inc., - New York, 1998.

З німецької мови:

1. Буданов С.І., Тріщ О.М. Ділова німецька мова. – Харків: „ТОРСІНГ ПЛЮС”, 2006. – 112 с.
2. Овчинникова А.В., Овчинников А.Ф. 500 упражнений по грамматике немецкого языка (с грамматическим справочником). Изд. 2-е, исправлен. – М.: Иностранный язык, 2000. – 320 с.
3. Бориско Н.Ф. Deutsch ohne Probleme! Самоучитель немецкого языка (в двух томах). Т.1. – К.: Логос, 2004. – 480 с.
4. Бориско Н.Ф. Бизнес-курс немецкого языка. – К.: „Заповіт”, 1996. – 319с.
5. Корольова М.Р. Німецька мова: Підручник. 2-е вид., перероб. і допов. – К.: Вища школа, 1992. – 303 с.
6. Русско-немецкий словарь/ под ред. А.Б. Лоховица. – М.: Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1956
7. Німецько-український/ українсько-німецький словник. – К.: Ірпінь, 1997. – 544с.
8. Русско-немецкий словарь/ под ред. Лепинга А.А./ изд. 14-е. – М.: Гос. издательство иностранных и национальных словарей, 1964. – 556 с.
9. Німецько-український словник/ за ред. Е.І. Лисенка. – К.: „Радянська школа”, 1978. – 527 с.

З французької мови:

1. Бабаян М.А., Флерова Н.М. Практическая граматика французского языка. – М., 2000.
2. Кононенко В.Г. Lisons en français. – К., «Освіта». – 1997.
3. Крючков Г., Мамотенко М. Прискорений курс французької мови. – К., «Генеза». – 2004.
4. Попова І.Н., Казакова Ж.А. Французька мовва. Manuel de français. – ООО «Нестор Академік паблішер». – 2003.
5. Посібник-довідник. Граматичні тести. – К., «Генеза». – 2005.
6. Рощупкіна А.С. Граматика французької мови. – М., «Просвещение». – 2001.
7. Хлопук В., Корж Л., Крючков Г. Поглиблений курс французької мови. – К., «Вища школа». – 2006.
8. Knafon-Zanghellim. “Histoire du droit”. – France, Paris. – 2000.
9. Lambin J. Histoire française. – Paris Hachette, 1995.
10. Le droit en France. Les branches du droit. – Збірник текстів. – 2000.
11. Французско-русский и русско-французский словарь. \Под ред. В.Г.Гака. – Москва, «Просвещение». – 1992.
12. Авраменко Л.М. Новий французько-український та українсько-французький словник. – Харків, «Світовид». – 2006.
13. Словник Робера Ларусса. – Франція, Париж. – 1993.

14. Французькі газети, журнали “Les actualités”, “Le monde”.

Навчальне видання

ІНОЗЕМНА МОВА

Укладачі В. В. Гур'єва, Л. В. Рибалка

Методичні рекомендації до державного екзамену
атестації здобувачів вищої освіти

Комп'ютерна верстка В. В. Гур'єва

Тираж 100 шт.
Умов. друк. арк. 1.0